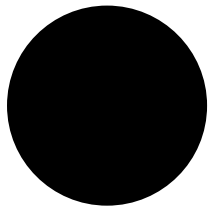

JEVONSEN PARADOXA ETA JASANGARRITASUNERAKO BIDEAN BESTE HARRI BATZUK

Posted on 19/04/2021 by Naider

“Kontsumitzen duen gizartea hazten eta, beraz, aurrera egiten duen gizartea da”. Horixe izan da industrializazioaren belaunaldiak eta ongizatearen garaia hazi diren mantra, eta gaur egun ere gure gizartea eta politika ekonomiko estrategikoak artikulatzen dituen da, nahiz eta, beharbada, modu herabeago edo eztabaidagarriagoan, baldin eta posible. Urteak daramatzagu entzuten gure kontsumo eredua ezin dela eutsi, mugarik gabeko hazkunde ekonomikoa ez dela posible planeta finitu batean. Guk ulertzen dugun moduan ez behintzat.

Stern edo biodibertsitatearen ekonomiari buruzko Dasgupta txosten berriak hala frogatzen duten datuak erakusten dituzte: 1992 eta 2014 bitartean biztanleko "ekoiztutako kapitala" (errepideak, eraikinak edo lantegiak) bikoiztu egin zen, eta "giza kapitala" (hezkuntza edo osasuna) %13 inguru hazi zen mundu osoan. Hala ere, naturak eskaintzen dituen ondasun eta zerbitzu guztiak neurtzen dituen biztanleko «kapital naturala» %40 jaitsi da aldi berean. Nicholas Stern Klima Aldaketaren ekonomiari buruzko aurreko txostenaren egileak adierazi duenez, “Lurretik jasan dezakeena baino askoz gehiago hartzen ari gara” eta bukatzeko “ordaintzen amaituko dugu” esanez.

Gero eta hautemangarriagoak diren datu eta froga horien ondorioz, kontsumo eredu alternatibo, kontzienteagoa edo “jasangarriago” baten eskaria sortu eta hazi egin da. Dena den, urrun dago kontsumismoa murriztera edo gainbehera beldurgarri eta deabru handira bideratutako ereduetatik, aberastasunaren neurketatik ulertuta, BPG bezalako terminoetan. Baliabideen eta materialen eraginkortasunean oinarritutako kontsumoa, birziklagarritasuna eta ahalmen kutsatzailea murriztea joera bat da, baina kontsumo-kurba gorantz handitzen jarraitzea baino ez dute egiten. Jevons-en paradoxarekin aurkitzen gara: zenbat eta eraginkortasun handiagoa, orduan eta energia gehiago kontsumitu eta erabili.

PARADOJA DE JEVONS

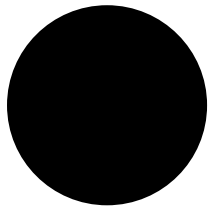

<http://piezasdemedioambiente.blogspot.com>

Dagoeneko badaude ahotsak, gainera, efektuei buruz ohartarazten dutenak eta energia berriztagarrietatik eratorritako inpaktuak, panazea ziruditen

ingurumen krisia, izan ere, sortze prozesuan Co2 isurtzen ez duten arren energia, dagoeneko dauden meatze-baliabide oso finituen eskatzaile handiak dira kaltetuak izaten ari dira (eguzki-instalazioekin gertatzen den bezala) edo bizitzaren amaieran kudeatzen zailak dira baliagarria, (energia eolikoaren kasuan bezala), nahiz eta gaur arte estaltzen duten eskaria gaur egun erregai fosilei dagokienez oraindik gutxienekoa da. Beraz, lastoak aldatzen ditugu kartoizko lastoetarako plastikoa, baina guztiak erabilera bakarrekoak; janari ekologikoa, baina botatzeko ontzietan; auto elektriko pribatuak, baina ibilgailuak pribatua era berean; energia fosilak berriztagarrietarako, baina murriztu gabe energia eskaria. Eta gaur egungo koroaren harribitxia: kontsumo fisikoa digitala.

Amazon ezaguna bezalako enpresek, hori bakarrik %44 da AEBetan egiten diren lineako erosketen artean, geratzeko eta hautsi egin dira kale mailan kontsumo eredu fisikoarekin. Negozio eredutik haratago, hori zalantzan jarri da azken urteotan lan baldintzak eta beste gai estrategiko batzuk, "merkataritza" mota hau Oraindik gutxi ezagutzen dugun ingurumen-inpaktua sortzen du. Eragina "azken kilometroa" delakoarena, zeinetan kontsumitzailea oinez edo barrura bilatzen ari zen garraio publikoa beren beharrak edo ondasunak eskuratzeko, zaharkituta geratzen da eta garraio pribatu batek gurera eramaten gaituen eredu baten ordez produktu individual bat bizitzea, askotan 24 ordutan. Hau guztiarekin ondorioz, trafikoaren, ibilgailuen flota eta erabilitako erregaiaren hazkundea, gabe Garraio askok karga erdian lan egiten dutela saihestu fluxuaren irregulartasuna, ez hain aurreikusgarria eta anitzagoa. Eta hau dagoeneko izan da AEBetako zifretan islatzen da: -ren arabera Monthly Energy Review, energiaren estatistiken txosten nagusia AEBetako administrazioa, 2016an merkantzien garraioaren sektorea gainditu zuen 1979az geroztik energiaren sektorerako isurietan lehen aldiz. Horrela, ia %25. isuri horien artean kamioi ertain eta astunei dagokie, batetik datozenak bereziki aipatu dugun "azken kilometroa" famatua. Baina hau ez da AEBetako gauza bat besterik ez. Euskal Herrian, Garraio-sektoreak industria-sektorea gainditu du dagoeneko isurietan, eraginda ohitura berri hauekin ere.

Blog.ucjc.edu

Sasiak deuseztatu behar dira, edo hala esan digute beti. Zergatik ez diogu, orduan, baliabideen erabileraren eta kontsumoaren arazoari modu berean jorratzen? Badirudi etorkizuneko teknologian itxaropen guztia jartzea ez dela gure ohituren eraginetatik salbatzeko irtenbidea izango. Barrura begiratzera ausartu beharko gara.

Sara Soloaga

There are no comments yet.